

mű újságban jelentek meg írásai, amelyeket az utókor kevés figyelemre méltatott.

Számos, irodalomtörténeti emlékezetünkre méltó adat tanúsítja azt a megbecsülést, amellyel a haladó irodalomkritika viseltetett Csiky Gergely életműve iránt. Iosif Vulcan a nagyváradi Familiában (1891. 539.) Csiky halála alkalmával egyenesen a legjobb magyar drámai szerzőnek nevezte.

Időszerű lenne, hogy a hazai magyar irodalomtörténetírás többet foglalkozzék ezzel a kérdéssel, s tervei közé iktassa egy új, átfogó Csiky Gergely-életrajz elkészítését.

Glück Jenő—Nagy János

Grieb Alfred portréjához

Kolozsvári nemzedéktársai közül Grieb Alfred alkotó egyénisége az eredeti grafikus és a rendkívüli színérezéssel rendelkező festő egyszemélyben való jelenlétével tűnik ki. Vulkánban született, 1921. március 5-én, 1955-ben fejezte be tanulmányait a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán, jelenleg lektori állást tölt be ugyanitt. 1954-től számtalan gyűjteményes kiállításon szerepelt, művészi fejlődését, sajátos profilját azonban kolozsvári (1958, 1964, 1970, 1973), nagyváradi (1966), temesvári (1971), resicai (1972), szatmári és szebeni (1973) egyéni kiállításai példázták meggyőzően. A múlt évben nyugat-németországi három rajzkiállítás — Düsseldorfban, Göttingenben és Bad-Oeynhausben — határozott sikert jelentett.

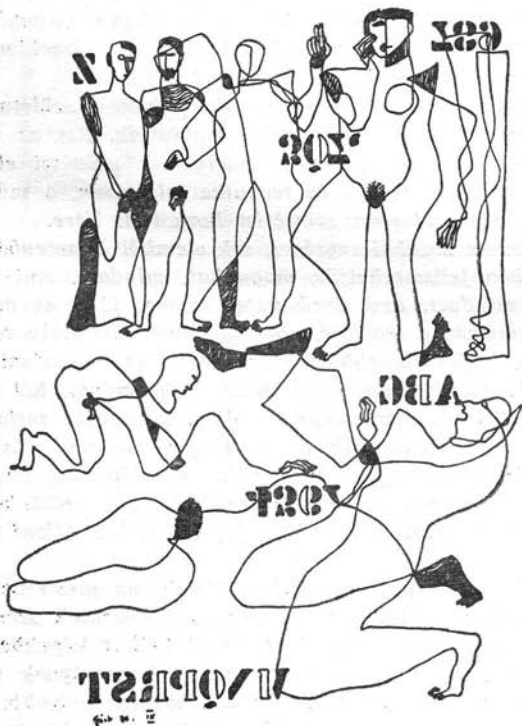
Grieb Alfred új alkotásai egy ihletett forrongás jegyében születnek, s ugyanakkor a művész, illetve művészete érettségét mutatják. Ezt az érettséget hosszas, izgalmas kísérletek előzték meg, amelyek a művészi elkötelezettség fontosságát tisztázták, s a témák és technikai eljárások, a művészi horizont és érzékenység fejlődése alapján szintézist hozhattak létre.

Az utóbbi években alkotott munkái egységes, sok elemből összetevődő világról tanúskodnak, amelyben felismerhetjük magunkat, mindazt, ami álom, beteljesülés és nosztalgia, mindazt, ami derű vagy dráma, fény és árnyék világunkban. Különböző ritmusok, a legkimértebbektől, legkiegyensúlyozottabbaktól a legviharosabbakig, legféltelenebbekig; egy olyan szín-szimfonizmus, amelyben a teljes színskála megtalálható; hol nyugodt harmónia, hol antagonisztikus ellentétek; a felfedezés merészsége, amely a különböző technikák összefonódását, a hagyományos struktúrák és a hangsúlyozottan újító törekvések együttes jelenlétét feltételezi — íme, néhány sajátosság, amelyek révén Grieb sikeresen valósítja meg művészi programját, a legkülönbözőbb életpasztorlatok méltó szintű művészi kifejezését. Így lép Grieb Alfred hazai művészetünk élvonalába.

A grafika az a képzőművészeti ág, amelyben Grieb ma mesternek bizonyul. Miután évekig dolgozott különböző újságok és folyóiratok szerkesztőségében, ahol valóságélményét közvetlenül és azonnal kellett képekben kivetítenie, ma eszközeinek olyan átértékeléséhez jutott el, amelyek révén nemcsak kifejezési lehetőségeit gazdagította, hanem a közlés mélyebb, filozófiai tartalmához jutott el. A minden részletében nyilvánvaló, lényeges és

szintetikus jellegű vonal önmagát határozza meg, vagy a papír tiszta fehérjének kontrasztja, vagy a sötét foltok felé való átmenetek érzékenyen meghatározott viszonylata révén. Legújabb ciklusaiban ezek az utóbbi elemek gyakran beleépülnek a készen kapott és gépiesen reprodukált formaelemekbe, néha éppenséggel betűkbe vagy számokba, amelyek így egységgé állnak össze, vagy csak grafikai hangsúlyokat képeznek, de a kép helyes értelmezésének kulcsát adják. Ezek a bonyolult egyszerűségükben felkavaró, nagyvonalúan csak Rajzoknak nevezett munkák új módon képesek megfogalmazni a képzőművészet örök témáit, ahogy ezt düsseldorfi kiállításának katalógusában olvashattuk: „Izomrészletek, anatómiai körvonalak, betű- és számkombinációk vallanak a szerelemről és az életről. Egyaránt találkozunk itt örömmel és szenvedéssel, a magányosság az egymásra találással együtt jelenik meg, a várakozás különféle formái a beteljesedés mellett találhatóak, s nem hiányoznak az agresszivitás különböző megnyilvánulási formái sem. Fedőtussal készített kompozíciói, az a mód, ahogy a rajz és a kompakt felületek egy egyszerűsített vonallal egységgé állnak össze — mindez rendkívüli jelentőségűvé válik.“

Mircea Țoca

Grieb Alfred rajza